

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSEG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I. sz. emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és azok díjál fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

A kormány helyzete.

Tisza határozottan ország-világ hallatára kimondta jó minapában, hogy ő marad és senki kedveért sem hajlandó a miniszteri bársonyszéket otthagyni, mivel nincs méltó utódja.

Tisza Kálmánnak ezen vakmerő kijelentése egyenlő a magyar hazafiak nyilvános rágalmozásával. Ennél is több. Ez egyenlő a gyalázzattal, melyet Tisza Kálmán a magyar hazafiak homlokára rá akar sütni.

Hát a Tisza Kálmán kényuralmát támogató mame-luk-hadsereg csupán rabszolgákból és tudatlan zuluokból áll? Tisza ezen vakmerő kijelentése arra enged következtetni, hogy hadseregében egyetlen ember sem található fel, a kit ő mint kormányra képest. — merne a koronának ajánlani; mert az ellenzékben úgy sem ajánlana!

Valóban, Tisza Kálmánnak ezen önhitt kijelentése minden becsületes magyar emberben megzavarja a lelki nyugalmat és vért szöktet fejébe, mert oly merész állítást a vasembernek elnevezett Bismarck sem kockáztatott meg németjei előtt, aminőt Tisza mondott a magyar parlamentben.

Tisza Kálmán ezen megdöglő kijelentésével porba tiprta saját pártja államférfiúi képességét és hazaszeretét.

Tisza Kálmán kiszolgáltatta a magyar ifjúságot a német katonai czopfának: és a menyiben Csáky rendelete az elnémetesítést illető jogait elérni nem képes, azt eléri a katonai törvény 25. §-ában foglalt jogfeladás.

Hallatlan, hogy akkor, a midőn minden nemzeteske arra törekszik, hogy saját nyelvét fejlesztve, minden idegen befolyás ellen biztosítsa a nyelvet, mint a hadseregben is; addig a nagyobb nemzetek közé tartozó magyar nemzet a maga nyelvét és hadi tekintélyét maroknyi hatalom alá rendelve, — kész fiaival saját anyanyelvének kiirtása mellett idegen és a

magyar ember által mindenkoron gyűlölt német nyelvet taníttatni, és őket saját maga és szabadsága ellen idegen nyelvű és nemzetiségű vezérek alá rendelni; hogy ha egykoron azoknak az uraknak az jutna eszükbe, hogy a magyar vért folyini lássák, — azt magyar fiukból teremtet osztrák katonákkal ontassák ki, saját testvéreik és szüleik testéből.

Nem vagyunk képesek megmagyarázni magunknak azt, hogy Tisza a ki magát magyarnak szereti nevezni, miként képes magyar ember létére a germanisátiót a a magyar szellemmel összeegyeztetni; a mi pedig éppoly abszurdum, a mint nem lehet fából vaskarikát csinálni.

Ugy látszik, hogy Tisza Kálmán elbizakodva hozsuzu éveken át tartó uralkodásában, az osztrákoknak oly ígéreket tehetett magyar érdekeink ellenében, a melyek saját személyi nagyravágásának kielégítésére hasznosak csak; a melyek részére örökuralmat és tán furóló fura átszállható hatalmat képesek biztosítani, miként azt tette Bismarck Németországban a maga családja érdekében, midőn fia Herbert részére sikerült neki az államkancellári titkárságot és tiszteletbeli kancellárságot biztosítani.

Nagyon könnyen, egyszer csak arra ébredhetünk, hogy Tisza Kálmán a Tisza család részére örökrendő miniszteri hatalomra vonatkozólag egy új sanctio pragmatice törvényt fog betérjeszteni az országgyűlés elé, melyet mame-luk-hadserege éljenzések között meg is fog szavazni. Ez lenne aztán Tisza eddigi összes sikereinek koronája. Hiszen fia képviselő, és így miniszterségre jogosult és miért nem követhetné tehát atyját a miniszteri bársonyszékben! Tán azért mondta Tisza Kálmán, hogy ő nem tudna a koronánál utódul egy embert sem ajánlani, ki örökét átvegye, mert ez időszertint olyan férfi Magyarországon nem létezik; de hallgatag ezen mondása nem vonatkozik fiára; azt még az országgyűlési ciklus lejártá előtt is nagyon köny-

nyen elfogjuk érthetni, hogy Tisza után fia lesz a miniszterelnök. Hiszen nem azért taníttatta fiát Tisza Berlinben, hogy ne legyen belőle jó német. És nem azért született Magyarországon a fia, melyből vagy 40.000 holdnyi területet magának nevezhet, hogy ne mondhasa magát magyar embernek, és ha apja soványságából kikerül két képu alak; miért nem telhetné ki fiából három képu is? hiszen nagyon jól tudjuk, hogy a háromszög legjobb mértani alak, melynek alapján mindennemű ábrát át lehet idomítani.

Hogy pedig Tiszának ezen terve meg ne valósuljon, talpon kell lennünk, és minden lehető el kell követnünk, hogy mielőtt Tisza tervét megvalósíthatná, hagyja másnak és ne a fiának azt a bársonyszéket, melyhez oly göresösen ragaszkodik.

Rusztiuk.

Külföldi szemle.

* **Milán király lemondása.** Márczius 6-án, a táviró Belgrádból a világ minden irányában elvitte e rövid hírt: Milán király lemondott fia I. Sándor javára. Ez a hír valóban oly váratlanul és meglepően jött, hogy a sajtó és a közönség azt se tudta, mit írjon, mit tartson róla.

A magyar hivatalos lapok és a „Pester Lloyd” azt állítják ugyan, hogy Milán király lemondásával külpolitikánkra vonatkozólag semmi változás nem áll be. De az csak hiru önámítás. Milán király a monarchiánk elvesztette Szerbiában egyedüli barátját, de lehet, hogy ő is elárulta — mert Milán király lemondása ép oly előre kicsinált államesiny, mint a mily váratlanul és hirtelenül történt.

Monarchiánk keleti politikájára ez egy súlyos csapás, melylyel számolnunk kell.

Szerbiában Milán, ha őszinte barátunk is lenne, nem csinálhat többé semmit, helyette fog Ruszties csinálni külpolitikát. Rusztiescel pedig visszaér Keeko Natalia s vele az orosz befolyás.

Nem irigyeljük szerb testvéreinket ezért, maguk akarták ezt, szenvedjék meg.

Monarchiánk iránti vak gyűlöletükben az oroszok karjaita

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Elégia.

(Jobban mondva: nekrológ.) *)

Meghalt az Irodalom.

Meghalt: két részletben.

Elsőben június végén, mikor tájékoztatja a szerkesztő a praenumeransokat, hogy a szűnőidőre való tekintetből három hónapig fegyverszünetet tart a Gyulaiak ellen való esatározásban.

Mingyárt gyanus dolog volt eitem, hogy az előfizetési összegeket „egyelőre” visszaküldte. De biztam mégis, mert énnekem nem adták ide.

Hanem a napokban, — amikor ígérlet szerint a rejtőzészéből fel kell vala serkennie az Irodalomnak, — nekem is visszaküldte a Pallas az ötförintomat. Az utalványra volt írva a partecédulái szöveg. — Meghalt másodsor.

Pedig én mindent megpróbáltam.

Beválasztottam a szerkesztő a berettyó-új-szent-füzesi társalkodó és művelődő-egyesület tiszteleti tagjává. — Szépen stilizált levelemben buzdítottam a további kitartó küzdelemre az „adáz viszonyok ellen.”

Szegény! Ha már be nem juthat az akadémiába, hadd kártooljunk mind.

Aztán a megyei újságban felhívtam az olvasó-világ figyelmét a lapra. Ugyanabban a rovatban, amelyben Kormányos Róza csinál Féval és Montépin uraknak publikumot. Mindhiába!

A közönség lépze meg: de oszt lép legyen!

Mundus vult decipi.

Perszo a szerkesztő mindezek után engem buzgó hívének tart s a multkor, hogy odafönt jártam nála, három lyrai versért (összesen vagy 23 strófa) egy britannica honariumot adott (be kell vallanom: kifizetően szelet), rámparancsolt, hogy ha megint fölmeek Pestre, — okvetellenül keressem föl és nagylelkűen

*) Bizony én egy kicsit nagyon megköttem, bevallom töredelmesen. De az „Irodalomra” amelynek stija már szépen begyógyosodott, ez már most mindgy. Az olvasó pedig úgyis voltaképp most tudja meg, hogy ilyen folyóirat is volt. — Hiszen ha politizált volna!

R. E.

megígérte, hogy a dolgozataimat ingyen nyomatja ki a lapjában. Oh vannak még derék jó szerkesztők is!

Perszo ő nem tudta, hogy voltaképen én fogom a lap sirtját megánni.

Nem érdemli meg tőlem Gyulai; de megtettem neki.

A dolognak a históriája röviden ez.

Urami, ami engem illet, én Árkádiában születtem; ami pedig Márki biásit illeti: ő a hatvanas évek végén a „kis Tükört” szerkesztette. Ebben helyeztem én el a műzával való szeretkezésem legelső zálogait: rimes rébuszokat.

A laposka tán egy évig állott fenn.

Dolinay Gyula megindítja utána a „kis Újságot.” Ennek már számszerevényeket írogattam.

Ez a lap is rövid életű volt.

Mikor Dolinay megalapította a „Hasznos Mulattatót”, akkorra én már nagy gymnazista lettem, derogált a lapja, nem támogatam; nekem következtében az még mai nap is virul.

E helyett a politikára adtam magamat.

A boldogult Toldy Pista lapját az élénk, kis „Nemzeti Hirlapot” alakította át szegény Márkus Pista akkortájt nagy újsággá. — Onnéthazról írkáltam föl neki vidéki leveleket a választási mozgalom felől „több mint bizonyosnak” jóvendőlvén a kormány-párti jelölt győzedelmét. A jelölt mindazonáltal csúfosan megbukott, engemet kegyetlenül meghurcoltak a Naplóban az ellenzéki levelezők, az újságomrul — de mortuo — azt mondta az egész zsurnalisztika, hogy glacé kesztüben volt szerkesztve — denique a „Nemzeti Hirlap” esendesseden elszunyadt.

Szegeden jártam iskolába, mikor a Tölvölyti Titusz kormány-párti lapjához csaptam föl a „Magyar Hirlaphoz.”

Amíg az ujdonságírásra szorítottam, semmi baj se történt. Eszébe jutott azonban Tölvölyinek „vesztése” — „Szépirodalmi Lapokat” indítani mellékelte gyantán.

Nem emlékszem már, vers volt-e, próza volt-e, elég az ahhoz e mellékletben jelent meg a dolgozatom, amely megadta az újságunk a kegyelemldófest. — Pár hétra rá megszűnt.

A consequentia sohase volt különös eredmény. — Lelkisme-

reti furdalás nélkül szegődtem nyomban egy baloldali újsághoz a Mende Felix „Püregeten Hirlapjához”.

Nem állhatott a lap valami erős lábón. Közlebbi viszonyait nem ösmerem, onnet gyanitom csupán, hogy két „vidéki levelem” tönkre tette.

Az egyikben Hermann Ottó programbeszédjéről, a másikban egy betéréses tolvajlásról referáltam. — Tiszán emlékszem: mind a kettő a városháza közvetlen közelében történt.

A szegedi rendőrség mind a mai napig híres-nevezetes a toleranciájáról.

Akkor aztán a nyilvánvaló irásomban vagy hét—nyolcz esztendei számet következett; csak az író asztal számára firkáltam össze sok mindent. Hogy mért nem beesajtottam napvilágra? Igazán magam sem tudnám megmondani az okát.

Egyébként ez nem is az én dolgom. Majd kikutatják a biografusaim.

Hanem a multkoriban egy-néhány „új-magyarújság” szép-irodalmi és kritikai lapot alapított. Tofaltier elfelejttem a nevet. — Roppant lelkes felhívást intéztek a publikumhoz, amely engem egy tizenkilenczstrófás jambusos versre inspirált. Pár héttel utóbb föl akarom nekük küldeni, — hát az esti póstával megkapom a lap utolsó számát. — Ez volt az egyetlen vállalat, amelyet — a hazai kultúra pótolhatatlan vesztegetésére — a pusztá szándékom tönkre tett.

Az Irodalommal, — hogy végtére már a dologra térjek, tettlegességre került az ügy.

Hanem vele is elvégezték három közönséges versem. Semmi több.

A Gyulai aiban laborált, hogy lebeszélje, elrejtente az ő Meeaeásait (fő is panaszolta a szerkesztő ezt a sorok közt) — énnékültem mégse ment volna soha semmire.

Pedig rámnézést, ki se látszik belőlem, olyan szelid ábrázati ember vagyok.

Majd meggyőződik, szerkesztő ír.

Elküldöm a napokban a photographiámat.

Révész Ernő.

vetették magukat; s majd feljajdulnak, ha a medve kiesit szorosabban öleli magához.

Ausztria Magyarországnak köszönheti Szerbia, hogy egy, török hűbértartományból önálló királysággá lett s mivel fizeti ezt meg — rút gyűlölettel. — Valóban megfoghatatlan ezen nép vakasága! Hát saját karukon akarnak csak tanulni! Nem elég nekik Románia, Bulgária szomszoru példái! Ezeket is az orosz pártfogolta, de pártfogását azra aron fizették meg; Románia Besarabiával, Bulgária majdnem önállóságával.

E két állam lerázta azonban magáról a medve nehéz súlyát s megkönyebbülve lélekliz fel most, megszabadulva az öt elnyomni fenyegető tehertől.

Szerbia szomszédainak példáján úgy látszik nem okult. A monarchiánk iránti vak gyűlölet elfelejteti velük a halált, mivel irántunk tartoznak, nem látatja velük az örvényt, melybe vetik magukat.

Szerbiában a dolgok ilyenfént fordulata, általános örömet keltezt. Az első meglepetés után örömrivalgás állt be.

De nem csak Szerbiában, hanem nálunk is örülnek a szerbek ezen államesinynek. Ők is az orosz befolyás megújulását óhajtik és titokban örömmel nézik innepük látszólagos vereségünket, s hallaljukat zengenek.

Egyenlány politikai értetségű intelligenssebbnek kivételével magyarországheli szerbjeink is áhitoznak az orosz kanesuka után. Ők is csak a szalonat látják és nem veszik észre a kelépet.

Örömmel konstataljuk azonban, hogy zombori szerbjeink nagy része ezen politikai értetségű intelligenssebbez tartozik, kik sajátallal és testvéri bátorsággal nézik szerbiák rokonaiuk elvakultságát.

Országgyűlési napló.

— márczius 5-én. — A képviselőház mai ülésén a 24. és 25. §-oknak folytatolagos tárgyalása előtt Császár Zsigmond Pulszky Károlyra néve egy összeférhetelenségi esetet hozott fel, melyet az elnök az összeférhetelenségi bizottságra utasított.

Ezután következett a napirenden levő szakaszok folytatolagos tárgyalása.

Komlóssy a szakasz ellen beszélt. Fejtegetései ellen Tisza Lajos gróf személyes kérdésben felszólalva előadja, hogy közművelődési egyesületek kongresszusának elnöki minőségben s legutóbb a házban tartott beszédei közt a magyar nyelv tekintetében semmi ellentét nincs. Ezután Fabiny a felségjogokat magyarazta és kinyilvánította, hogy a szóban levő nyelvkérdés felségjog.

A javaslat mellett Asboth János szólalt fel. Komjáthy Béla volt az utolsó szónok és a mai nap hőse. Mindjárt beszéde elején néhány szellemes csapást mért Asbothra, aztán pedig sorba osztogatta a csapásokat Tiszára, a kormányra és Fejérvárra, hol komoly pathossal, hol szellemes szatirával tárta föl és sebezte meg gyöngye oldalait. Tagadta a kormány maradásának a jogosultságát, szolt a két ellenzéknek a visszonyáról, a kormánypártnak a szerepléséről és megbolygatta a honvédelmi miniszter jogi és történelmi ismereteinek szegényes készletét.

Beszéde kezdettől végig buzogott az érvektől. Beszéde nagy és zajos sikert aratott.

Utána Fejérváry szólalt fel és szavait igazította helyre. — márczius 6-án. — A képviselőház mai ülésében folytatták a 24 és 25. §-ok tárgyalását. Első szónok Góda Béla mérsékelt ellenzék volt, ki az ellenzék zajos tetszése közt támadta meg különösen Asbothot és nyilatkozott a szakasz ellen.

Utána egy kormánypárti Kriesfalussy Vilmos huszti képviselő beszélt. Közlegyelem közt az ellenzék zajos tetszése mellett adta elő, hogy választóinak adott ígérete s meggyőződése birta rá, hogy a 25. §-nál ne rendelje magát alá pártjának, mert úgy érzi, hogy ezáltal az alárendelés a haza kárárt mozdítaná elő. A Gajáry-féle javaslatnál nagyobb garantiákat kíván, törvényileg követeli kimondatni, hogy az önkéntesek a kikötött feltételek mellett tehessenek tiszti vizsgálatot. Kriesfalussy módosításában a német nyelvben való jártasságot csak oly mértékben kívánja meg, a mely mértékben annak ismerete a közös hadsereg egységes vezényelnek szempontjából szükséges.

Utána Horánszky Nándor beszélt a szakaszok ellen s Fabiny tegnap fejtegetései, majd Horváth Gyulával és Tisza Lajos gróffal polemizálva a 3-ik évi szolgálatot a középosztály nagy részére néve elíselbetelenné mondá; a szakaszokat mint a „kaszányra politika” szüleményét, nem fogadja el. Horánszky beszédét a megtámadott kormány részéről három miniszter nem hagyta szó nélkül s azonnal replikázott: Fabinyi, Fejérváry és Baross.

Horánszky mindeniknek felelt s így nagy disputa és igazgatóság között ért véget az ülés.

— márczius 7. — A képviselőházban a mai vitát Orbán Balázs nyitotta meg, ki kemény szavakkal ítélte el a javaslatot és Csáky német nyelvű rendeletét. A szakaszt nem fogadja el. Orbán után Varsdy Károly támadta meg az ellenzékét és a tisztihány banális argumentumával akarta igazolni, hogy miért szavazza meg a 25. §-t.

Ezután Fenyvessy Ferenc szólott a szakaszok ellen, beszédét találó idézetekkel és fulánok megjegyzésekkel fűszerezve. Felolvasta a miniszterelnök beszédét, melyet 1875-ben a tüntető ifjúsághoz intézett. A miniszterelnök akkor helyeselte az ifjúság politikai tüntetését, most tudvalevőleg masképen gondolkozik.

Végül Berzeviczy államtitkár szólalt fel a szakaszok védelmére, a Gajáry-féle módosítással teljesen megvan elégedve, azt nagy vívmánynak tartja és elfogadásra ajánlja.

POLITIKAI HIREK.

* Kriesfalussy módosítása a kormánypárt. Kriesfalussy

módosítvány, melyet a képviselőház márcz. 7-iki ülésén tett, nagy zavart okozott a kormánypártban, mely tudvalevőleg már rég le-tárgyalta a klubban a 25. §-t s ki is mondta a paragrafusnak a párt részéről való változtatás eldögását. A pártban földezt az javaslat igazolja az az értekel, melyet hirtelenben hívott össze Podmaniczky br. elnök s melyen Tisza miniszterelnök helytelenítőleg nyilatkozott Kriesfalussy eljárásáról. A miniszterelnök különösen hangsúlyozta, hogy a párt napokon keresztül tárgyalta a 25. §-t s mindenkinek szabadságában állott az ellen nyilatkozni s esetleges módosítását bejelenteni. Kérte a képviselőket, hogy a párt erje érdekében ne esatalkozzék senki Kriesfalussy módosítványához. Kriesfalussy, ki nem volt jelen az értekelésben, melyen különben Tiszán kívül senki sem beszélt, valóságosítulug ki is lép a pártból. A kormánypárt tagjai általában úgy fogják föl a dolgot, hogy ha egy párttag előleges bejelentés nélkül tesz módosítványt saját pártjának megállapodásával szemben, az illető nem tehet mást, mint hogy kilépjen a pártból, illetőleg már előzőleg ki kellett volna lépnie.

* A fűggő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság államjegyek forgalmi összegezt februr hó végével következően találta: A bizottság saját feljegyzése alapján a tulajdonképeni államjegyek összege: 1 forintotokban 70.884.275 frt, 5 forintotokban 121.378.895 forint, 50 forintotokban 135.997.250 forint. Összesen: 328.260.420 forint. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint, a sóbányákra bekelevezett és forgalomba levő zálogjegyek összege: 83.787.747 frt 50 kr. Összesen: 411.998.167 forint 50 krajcar.

* A kir. táblák decentralizációja. Fabiny Teofil igazságügyminiszter rövid törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. A javaslat szövege a következő: „Törvényjavaslat az 1885. III. törvényekik módosításáról. 1. §. Az 1885. III. törvényekik 1. §-a akkép módosítottik, hogy az igazságügyminiszter a kir. ítélő táblák szervezésére vonatkozó törvényjavaslatot legkésőbb 1890. évi márczius hó elsejéig; a kir. törvényszékek és járásbíróságok számának, székhelyeinek megállapításáról törvényjavaslatot pedig az ujjonnan szervezett kir. ítélő táblák működése megkezdésének napjától számítandó két év alatt terjeszse elő. 2. §. Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.” A javaslat indoklása kiemeli, hogy a kir. táblák decentralizációja szükségesen találattott, azonban ezt meg kell előznie a bünyvdi és polgári eljárásokról alkotandó reformtörvényeknek. Ezek közül a bünyvdi eljárás már decz. 10-én a ház elé adottott, ellenben a polgári törvénykezési eljárás javaslatát még nem lehetett kellőleg elkészíteni. Viszont a szervezeti reformra vonatkozó javaslat elhalasztását gyakorlati igazságszolgáltatási érdekek teszik szükségesnek a kijelölt időn belül, nehogy az általános változással járó rázkódások a törvénykezésnek jelentékeny hátrányt okozzanak.

Megyei s helyi hírek.

* Klnevezés. Az igazságügyi miniszter Polhammer Antal bács-almás járásbírószági díjnjokot a kunhalasi járásbírószághoz végrehajtóvá nevezte ki.

* A trónörökös lelki-ödvéret a napokban a bajmoki szentegyházban is gyászintézkedést tartottak az egész bajmoki intelligencia részvételével. Beszédet a hitközségi tanító. Schober Ignác mondott.

* A zombori magyar nőegylet f. évi márczius 17-én délután 3 órakor a városháza kistermében rendes közgyűlést tart.

* Árverési hirdetésny. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ézennek közhírre tetetik, hogy az 1883. év XX. t. cz. 2. §-ában foglalt földbirtokok kivételével a város egész területén gyakorlott vadászati jog a lóháton vagy agarakkal való vadászat kizárásával f. évi augusztus hó 1-étől számítandó egymásután hat évre nyilvános szóbeli árverés útján f. évi márczius hó 24. napján délelőtti 10 órakor fog a városház nagytermében bérbe adatni. — Árverezni szándékozik tartozni a 205 frt kiküldési ár után 10% bánatpénzt letenni. Az árverési feltételek Vukicsesvits Péter tanácsnok ur hivatali helyiségében betekinthetők. Zomborban 1889. évi márczius hó 6-án tartott tanácsülésből. — Csihás, polgármester.

* Eljegyzés. Nemes-Mihálycsen — mint lapunknak írják — folyó hó 5-én tartá eljegyzését Gaál János úr Kiskőrösről Vidakovich Viktoria kisasszonnyal Vidakovich főtanító kedves leányával.

* A népköri iparos dalárda folyó évi márczius hó 3-án tartott dal- és táncestélyének tiszta jövedelme 96 frt 20 krt tett ki.

* Haynald Lajos kaloesai bihoros-érsek — mint részvétellel értesülünk — febr. 26-ika óta gyengélkedik. Az agg egyházfejedelem már Rudolf trónörökös temetésére sem jelenhetett meg, mert egy étakoeses alkalommal áthűlt s ekkor érés lát kapott, melyhez később tudóhurut járult. Két hétig tartott a betegség, mig az orvosoknak sikerült annak következményeit annyira elhárítani, hogy a bihoros-érsek febr. 22-én a fővárosba utazhatott. Itt rendes lakásán a nemzeti szállodában, az utazás fáradaimai következtében ismét jelentkezett a láz, úgy annyira, hogy a betegnek pár napig ismét ágyban kellett maradni. Februr 26-dikán a bihoros-érsek éretl ismét annyira visszanyertnek hitte, hogy megkísérettette a felkelést. Ekkor az öltözködésnél a fopapot széldhades érte, úgy hogy eszméletét veszve összerogyott. Beteggyághoz nyomban meghívták dr. Korányi Frigyes egyetemi tanárt, kinek gondos gyógykezelése alatt a betegségből esakhamar vesztett. A test baloldalának merevsége engedett, esakis a balkar tagadja meg még mindaddig a szolgálatot. A beteg orvosi és hozzátartozói előtt gyakran emlegeti, hogy óhaja, visszatérni mielőbb Kaloesára, de o kívánság teljesítéséről eddig szó sem lehet. A fopap, kinek betegsége tisztelőinek széles körében keltette fel a legészintébb részvétet, a mai nap nagy részét az ágyon kívül töltötte s ismerősei közül többit fogadott.

* Mulatság. A cservenkai ifjúság folyó hó 9-én a „Vadászkürthöz” címzett vendéglőben tartotta tánc-fűzérkét, mely az általános érdeklődés után itelve, melylyel — mint írták — a mulatság elé néznek, bizonyára szépen sikerült. A tiszta jövedelem a szegény iskolás gyermekek felruházására fordittatik.

Halálozás. Sándor Géza titeli szolgabírói járulnok márczius hó 1-én rövid betegség után elhunyt. Temetése folyó hó 3-án általános részvét mellett ment véghez.

* A zombori izr. hitközség tagjai közt dies-eres mozgalom indult meg egy orgonának a templomban való felállítását végett. E czélra gyűjtesek indultak meg s mint halljuk, szép összeg is gyűlt már össze.

* Szabadkai sajtópör. A budapesti esküdtsek f. hó 7-én másodsor tárgyalta Mammisch Ágoston szabadkai ügyvédnek Stoeck Károly lapszerkesztő ellen becsületsértés és rágalmazás miatt indított sajtópörtét. Az inkriminált közlemények, melyek e pörre okot adtak, a Bieskai Ellenőr 1887. évi június 26-iki számában jelentek meg. Az első tárgyalásban az esküdtsek hat szóval hat ellenében nem vettéknek nyilvánította a vádlottat, de a kuria feloldotta az ítéletet, mivel a tanukhoz Mammisch jellemelő vonatkozólag intőztek kérdéseket. Az esküdtsek közt közleményben becsületsértést talált s a vádlottat 8 szóval 4 ellenében, illetőleg 7 szóval 5 ellenében vettéknek nyilvánította. A sajtóbíróúte ez alapon Stoeck Károlyt nyole napi fogházra s 100 frt pénzbüntetésre ítélte, egyuttal elmarasztalta összesen 288 frt 19 kr. perköltségben s meghagyta neki, hogy az ítélet saját költségén tegye közzé. A vádlott semmiféle panaszt jelentett be.

* Felülfizetések. A f. é. márczius hó 3-án tartott „népköri iparos-dalárda” dalestélyének tiszta jövedelme 96 frt, 20 kr., beleértve a felülfizetéseket, mely összesen 56 frt, 10 kr., és pedig felülfizettek: A zombori ifjúsági bál rendezőségére 10 frt, Sándor Béla főispán ur ömeltósága 5 frt, Jakobies Mihály 5 forint, Zimmermann Gyula 5 frt, Zsulyevics Ernő 2 frt, 20 kr., Liebhardt Lajos 2 frt, Jakobies János 1 frt, 20 kr., Bittermann Nándor 1 frt, 20 kr., Frey Imre 1 frt, 20 kr., Schaffner Károly 1 frt, 20 kr., Mihályi Ernő 1 frt, 20 kr., Szághy István 1 frt, Kollár József 1 frt, H. P. 1 frt, ifj. Husveth István 1 forint, Csieskly Mihály 1 frt, Thum Adolf 1 frt, Harp József 1 frt, Wagemann Ignác 1 frt, Tárcai Dezső 1 frt, Orehoja Béla 80 kr., Oblát Károly 80 kr., Butter-Walter Antal 70 kr., Raab Károly 60 kr., Vranja Andor 60 kr., Dorotits István 60 kr., Tárzai Mor 50 kr., Eibach István 50 kr., Kovács József 50 kr., Madarász Béla 50 kr., Bosnyák József 40 kr., Niklusz Antal 40 kr., Medgyesi Arthur 40 kr., Karkács Lajos 40 kr., Csirszka János 40 kr., Beller Béla 40 kr., Schlágel József 20 kr., Vranics Mladen 20 kr., Csuvaradies György 20 kr., Szimits Uros 20 kr., N. N. 20 kr., Jauch Ferenc 20 kr., Czikler Gyula 20 kr., N. N. 20 kr., Mészáros Dániel 20 kr., Kohut Henrik 20 kr., dr. Goldstein Ignác 20 kr., Traub József 20 kr., N. N. 20 kr., Kreesmár János 20 kr., Makra György 20 kr., N. N. 20 kr., Radicesvits Sándor 20 kr., Kreesmár Teréz 10 kr., Kreesmár Mariska 10 kr. A fenti felülfizetők adományait érdj, ugyiszintén a nagyérdemű közönség szives pártolásukért fogadták az úton is az ifjú dalárda lapuk köszönetét.

* A sajtóhibák démona. Lapunk mult számában helyreigazitásként közöltük, hogy a zombori izr. nőegyletnek a zombori Takarékpénztárban elhelyezett tőkéje ném 4657 frtot, hanem 4057 frt 51 kr. tesz ki. Ez utóbbi állításnak is helyreigazitást igényel, mert a sajtóhibák démona a számok közé farakodva ezúttal is meghamisította a kéziratot, mely szerint a tőke, de most már visszavonhatatlanul: 4957 frt 51 kr.

* Körözött kereskedő. Birkás Ferencz fűszerkereskedő volt Szabadkán, de rosszul gazdálkodott, szerencsétlen pénzmánipulációk keveredett, végre csalárdul megbukott. A szabadkai törvényszék most országiszerte körözött Birkás Ferenczet és elfogatása végett a mi csendőrségünk is megkapta az utasítást.

* Éretlen tréfát özött egy helybeli iparos, egy tisztességes családdal, midőn lapunknak azt a hírt küldötte be, hogy Hermann Károly helyb. iparos öltárhoz vezette Sztemenis Magdolna, k. a. t. Nevét megmondottuk a megsértett családnak, de nem tartjuk méltónak arra, hogy nyomdafesték alá adjuk. Az ily ostoba „vievez”-ek meg bárgyú embereknek se okozhatnak valami nagy örömet.

* Szerlem halottjai Ujjvidéken két fiatal, egymásért dobogó szív hűlt ki a napokban, erőszakos halál áldta. Mint lapunknak írják, Mőzer Márton közös hadseregbeli katona gyilkolta ott meg magát Katiza nevű kedvesével együtt. Mőzer Budapestről érkezett Ujjvidékre, a hol néhány napra terjedő szabadságidejét akarta eltölteni. Kedvesével együtt megszállt a „Zöld koszoru” vendéglőben s egy pár napig vig életet élt. E hó 4-én este, mikor a szobalány bement hozzájuk, reméltetve látta, hogy a nő a dívánon fekszik átlott fejjel, mellette pedig egy karosszékben ül Mőzer Márton, a ki szintén a fejébe lőtt volt s már alig lélegzett. A lövéseket a vendéglőfogadónak senki sem hallotta. A rendőrség esakhamar megjelent s a halottasszobát egész éjen át őriztette. Az öngyilkosok két levelet hagytak hátra. Ezekben borszort elhatározásukról bővebb felvilágosítást adott. A fejü ujjvidéki születésű s atyja telekkönyvezető volt az ujjvidéki törvényszéknel. Epen a jóvá hönában lesz 11 éve, hogy az öreg Mőzer is öngyilkos lett. A Mőzer Márton holttestét a pétérvárai katonai kórházba, kedvese hulláját pedig az ujjvidéki városi kórházba szállították.

* Kéjtuzás Párisba a szabadkai városi iroda f. évi június hóban a párizsi világ kiállítás alkalmával kéjtuzást rendez Szabadkáról Párisba, melyhez rendkívül mérsékelt ármenetérti jegyek adatnak ki. A különvonat indul Szabadkáról, Budapest, L/m Bruck, Bécs, Salzburg, Lind, Gassin, Wörgl, Innsbruck, Landek, Feldruch, Buchs, Sargams, Wessen, Zürich, Brugg, Basel, Delle, Bellforton át Párisba. A visszaútasítás felszólalás történik bármely gyors vagy személy vonattal a fentebbi útirányon át, azon eltéréssel, hogy Bischofshofentől kezdve a Seltrah, Sllifan, kl. Reifling, Amstetten át vezetó útirányon is lehet utazni. A menetérti jegyek árai beleértve a 8 napi párizsi tartózkodás idejére terjedő teljes ellátás és elszállásolást az I. osztban 225 frt 50 kr. a II. osztban 167 frt 40 kr. és a III. osztban 130 frt 30 kr. a jegy érvényessége 45 napra terjed ki. Az ellátás Párisban előlékő

szállodákban történend. Lakásuk az I. osztályú utazók személyenként a II. osztályúak 2-en a III. osztályúak 3-4-en kapnak egy szobát. Előjegyzések személyesen vagy levélben a fenti menetjegyirodában fogadottnak el, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. Fel vagyunk hatalmazva arra, a kijelentése, hogy az aradi városi iroda által a lapokban közölt menetdíjak tévesek és csakis fenti díjak mérvődök. Figyelmeztetjük mindazokat kik a kirándulásban résztvenni óhajtanak, hogy külföldi útleveleiről idejórán gondoskodjanak. A m. kir. államasvati városi menetjegyirodájára Szabadkán.

VEGYES HIREK.

* A trónörökös fejlethetetlen alakját a nép körében legendák köde veszi körül. S ezeknek alapfogalata azon hiedelem képezi, hogy a trónörökös nem halt meg, hanem most is él. A köznép ezen legendázarú felfogására kétféle is olvassunk. — A népnek minden nevezetes eseményről megvan a saját külön véleménye, mert a mit kábatos emberekől hall, vagy nem hiszi el, vagy folejocímázza azt különféle fantasztikus toldalékkal. Ilyesmire különösen alkalmas a trónörökös tragikus halála, melynek részleteit az illetékes körök annyira el akarták titkolni. A nép most nagy suttogva beszéli, hogy: „a királyi nem halt meg, hanem egy viaszalakot temettek el helyette. Még pedig azért, hogy ő maga (a királyi) ezáltal pórtüában bejárja az országot s szemlét tart népe fölött.” — Budapest alsó körében is el van terjedve a viaszalak „legendája” azzal a variációval, hogy Rudolfot azért „tüntették el”, mivel hogy nagyon szerette a magyarokat. — Adacsról pedig a következő történetet írják: A potai bíró egyszerűen csak nyomtalanul eltűnt, senkinek tudja biztosan, hogy hova lett, de a nép a következőket beszéli róla: Február 20-án vándorolójának látszó idején köszöntött be egy patai szegény emberhez és szállást kért tőle. Később egy tiszet adott át a házigazdának és felkérte, hogy hozzon neki a kocsmból pálinkát. A szegény ember elment a vendéglőbe, a hol károk természetesen nagy föltűnést keltett. Az ottlevő bíró megkérdezte a gazdát, hogy honnan vette a pénzt. Ez az felelte, hogy egy vándorló tért be hozzá, kinek tömredék pénze van. A bíró erre belépett a szegény emberhez és látva, hogy az idegen öltözete nem valami finyes, kérdőre vonta, hogy hát mi juttatban van. Az idegen erre reá kiáltott a bírara: „Tudja meg hogy én Rudolf magyar királyi, nem haltam meg érti?” E szavakkal megmutatta alsó kábáját, melyben több érdemjel volt. A bíró megijedt, és mikor az idegen reparánsokat, hogy azonnal fogjon be Pásztorra, készséggel engedelmeskedett és maga hajtotta a lovakat. Azóta senkinek látta. Az idegent hajhászoják.

* Egy újszülött vízontagság. Aradon pár nap előtt az a különös eset történt, hogy egy keresztény apának a fiát, az apa távollétében megkeresztelték zsidó rítus szerint. A dolog így történt: Egy aradi zsidóleány férjhez ment Szatmára, de mivel nem fért a férjével össze, a menyecske nemsokára hazajött a családjaához. Ideháza aztán, felérvé rá, megörvendezte otthon maradt férjét egy egészséges figyermekkel. Az orvosdets esetről értesítették az apát s kérdést intéztek hozzá, hogy micsoda nevet adjanak. Válasz nem érkezett. A fiún aztán az aradi rabbi végrehajtotta az előirt szertartást. Ez délelőtt történt és délután jött a rabbihoz a szatmári hatóság megkeresése, hogy a fiúval a zsidó rítus szerint elbánni nem szabad, mert apa — hónapokkal ezelőtt — keresztény hitre tért és így a keresztény apának fia csak keresztény lehet. Most aztán ugy a zavar, hogy mi történjen a kis fiúval?

* Az özvegy trónörökösé ajándéka. Stefánia trónörökösé Szegény-Marich László külügyminiszteriumi osztályfőnököt, a kire Rudolf trónörökös végredelelőleg rábízta iratai rendezését: nagyon kellemes meglepetésben részesítette. Megküldte neki azokat az értékes ingyombokat, a melyeket Rudolf trónörökös akkor viselt, mikor leány-nézőben járt Brüsszelben. Az egyik gombra ez a felvésvé: „H a z á d n a k r e n d e l t e t l e n ü l !”, a másikra pedig: „L é g y h í v e, o h m a g y a r i !”

(Előttünk van Spiegel S. és Tarsa budapesti megkereskedő, egész tavasi árjegyzéke. E egész a megkereskedelmi terem a gazdaközönség előnyére korszakot alkotó tevékenységet fejt ki és méltan sikerült a gazdaközönség bizalmát kivívni, mivel hogy egyszerű rendkívül gondos és lelkisimertéssel kezeli magvait másrészt, vagyis éppen ebből kifolyólag magvaival fényes és kitűnő eredményeket érték el. A Spiegel egészet csak egyedül a lefolyt évben is 8-szor tüntettek ki különféle kiállításokon. Mint kalljuk, kívánatra szivesen megküldi igen csinos főárjegyzékét, melyet mintegy 300 sikerlű ábra díszít, — e zébből elégséges akár csak levelező lappal fordulni Spiegel megkereskedéséhez. Budapestten Andrásy-út 16. szám.

(Szávostz Alphon az orsz. magy. gazd. egyesület pártfogása alatt álló termény- és bizományi olaj, gazdasági és kertészeti magvak és szükségleti cikkek üzlete. — A megkereskedelmünk terén kezdeményezett, a gazdák előnyére szolgáló reformokról széles körben ismeretes. Nevezetesen e zég volt az első hazánkban, mely a megvizsgáló állomást a zsákok olomzárólása tárgyában igénybe vette. Ez eljárás abban áll, hogy a magvizsgáló állomás minden egyes zsákot — ha heremag: arankamentessége, ha répamag: csiraképesége tekintetében — megvizsgál s ha jónak találta, saját olomzárral elfűti s beleteszi bizonylatl, a mely utóbbi a mag feltétlen arankamentessége, illetőleg csiraképesége tekintetében úgyszólván föltétlen biztosítékot nyújt. A zég az arankamentes heremagot és a répamagvat ma már nemesak nem is szállítja máséknél mint állami olomzárral, hanem reformaján egy lépéssel előbbre ment, és hogy az ily biztos magot a kisebb gazdák számára is hozzáférhetővé tegye azt ezentúl 5 és 10 kgmos esomagokban is állami olomzárral fogja szállítani. Az eljárásnak így bevezetése természetesen ugy a zég, mint a magvizsgáló-állomás részéről, a melylyel ez egyváltólag létesítve lön, nagy áldozattal jár és ép ezért, mint csupán a gazdaközönségünk érdekét ezelő intézményt előfűzötök figyelmébe ajánljuk, és támogatni kérjük.

(A migräne ezen egyoldalú gyakran hetenként visszatérő és elviselhetetlenség fokozódó fejfájás ellen elegendig minden gyógyszer hatástalanak bizonyult, még az újabb időben oly melegen ajánlt antifibrin is mindaddig, míg más substantiákkal nem lett öszekötésbe hozva hatástalanak bizonyult. Csak Senckenberg gyógyszerésznek sikerült, több évi munka után más gyógyszereknek az antypyrinnel való sikeres egybeolvasztásával, az ugynevezett migräne pasztillák formájában szert feltalálni, mely az eddig gyógyíthatatlannak tartott,

fejfájásból kigyógyít. Három legtöbb 5 pasztilla élvezete után még a legkonokabb fejfájás is elmúlik. Ezen elegáns skatulyában levő pasztillákat bonbonier gyantán mindig magunkkal hordhatjuk. Egy skatulya ára használati utasítással o. é. 95 kr. E név Apotheker E. Senckenberg többszörösen van a skatulyákra rárv. Minden egyéb egyszerű utánzat. Kapható csak gyógyszerárakban. Ha esetleg ott nem volna raktáron, úgy a központi raktárból O. Brady, Kremsier (Morvaország.) Az elküldés előleges ár beküldése után franko történik. v.

CSARNOK.

Nyilt levél.

Tak, Dr. Dekker Gyula úr, mint a „Zombori Fűtülő” szerkesztőjéhez s tek. Bittermann Nándor úr — mint a „Bácska” helyettes-szerkesztőjéhez.

Kedves kollégák!

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy bemutatam magam, — én Fityók Gergely 11-od éves vizsgálati fogoly vagyok. t. kollegám közvetlen közelében — ott a torony alatt. S hogy miért vagyok az Önök kollégája? Azt is megmondom. Közélebb a „Zombori Hetvenkedések” című társadalmi, közművelődési, személyeskedési, foglaltsági, fűtűnyerési és hitványosági lapot fogom megindítani a mihez való képességeket az első helyen nevezett kollega ur fűtűnyeréséből, s a másodhelyen nevezett kollega remek vezérezikkekkel merítették. De mindébből önök nem fogják megérteni tudni, hogy voltaképp miért intézek én önökhoz „nyilt levelet”?

Hát megmondom! Tanultam önököt valamit. Önöknek ugyanis igen szellemes systémájuk van: lapot szerkeszteni, s én inditavta érem magam nyilvános elismerésnek adni kifejezést. Az önök lapszerkesztési elveik megérdemlik, hogy ne csak a „Zombori Fűtülő” s a „Bácska” méltassa, hanem Fityók Gergely is lelkesedjék fölöttük.

Mindenek előtt dr. Dekker úr, engedje meg, hogy gratuláljak önnek ahhoz a szellemes „nyilt levél”-hez, melyet ön a „Zombori Fűtülő” szerkesztőjéhez” című intéz. — nem viszont a „Zombor és Vidéke” szerkesztőségéhez, hanem egyesenes megnevezett két egyénhez, a kik közül az egyiknek semmi része nincs a „Zombor és Vidéke” jelzett referendájához, a másiknak meg semmi köze a „Zombori Fűtülő”-hoz. Mindegy! Azért ön megnevezte őket, s megindított lapom egyik főprogramját, a személyeskedést, mintaképp állítja előm.

En — Fityók Gergely — nemesak megengedhetnék, de nagyon is szellemesen tartom ezen eljárást s követni fogom önt tisztelt kollega úr e téren.

Hogy mily sikerrel kecsegtethetem magamat, ime e „nyilt levelem” tegyen róla tanúságot, melyben neven nevezem a „Zombori Fűtülő” elegendig szerény anonimitásban rejtezköz szerkesztőjét, a mihez pedig az ön eljárása nélkül jogot nem érezhetnék, de a melyre ön — köszönet érte! nekem példát szolgáltatott.

En megnevezem önt, t. kollega úr, holott ön soha se árulta el a „Zombori Fűtülő”-ben, hogy ki legyen? Eppen úgy, mint megnevezte ön azt, a ki „Zombor és Vidéke” referendájá megírta. S a mily forrásból merít ön az alá nem írt referada szerzőjének nevére, ugyanazon forrást használom föl én, midőn a „Zombori Fűtülő” szerkesztőjét állítom akarata ellenére a nyilvánosság elé. Beláthatja, hogy Fityók Gergely tanult Öntől irodalmi tisztességet.

Még egy szépirodalmi „stíckli”-t tanultam Öntől, melyet szintén hasznomra fogok fordítani.

Ön a „Zombori Fűtülő” szerkesztője. S habár csak évenként egyszer fűtűlyi is el azokat a nótaikat, melyek hallatára a torony-alatti olvasói ijedütkben „vallani” kezdenek, — fűtűlyője mégis belérek a nagy munkába s szükségét érzi annak, hogy a „Zombor és Vidéke” szerkesztőjét fölkérje: „Fűtűlyön az Ön lapja számára ő is egyet!”

A „Z. és V.” szerkesztője csupa kollegialitásból belenyúl a szerkesztőségi tartalékalapba s átadja az „Eduard és Kunigunda” — valamint a „Definitiók”-at.

Az Ön megbízottja személyes fölkerésén alapszik ez a mégis mit tesz Ön?

Furtanog kollégám, Ön azt cselekszi, hogy nyilt a n o s a n kijelenti a „Bácska”-ban, hogy a kért közleményeket „nem közölhettem”. De elég szellemes elhallgatni azt, hogy a közlemények nem „beküldettek”, hanem „bekértek”. Ezt is eltanulja Öntől Fityók Gergely. A „Zombori Fűtülő” szerkesztőzeteneti a „Bácska”-ban! Pompás idea. A „Zombori Hetvenkedések” című en-lapom is oda fogja kiírni „üzenetit”-t.

Ha a segédszerkesztő ur megengedi?!

De meg fogja engedni, mert Bittermann ur eddigi magaviselése azt engedi következtetni.

Ó tölte is sok irodalmi tisztességet tanultam s hátlatlan lennék, ha inhol érdemelt nem méltánam. Ez a derék helyettes-szerkesztője a „Bácska”-nak, — Fityók Gergely követendő mintaképe, szintén szereti a nevek és a magánfoglalkozások aposztrophálásit.

Ha a kukutyini bakter arról panaszkodik a „hivatalos” lapban, mert a bakter is „hivatalos” személy, s közleménye a „helyi hírek” között jön, hogy a „Zombor és Vidéke” Kukutyinról egy nékie nem tetsző dolgot írt, akkor nem a „Zombor és Vidéke”, hanem a szerkesztője neve, nem mint szerkesztő, hanem mint ügyvéd, nem is „Molnár” hanem „Müller” szólítatják meg.

Ez Fityók Gergely nagy öröme szolgál s Fityók Gergely eltökélte, hogy a „Zombori Hetvenkedések” című lapja első vezérezikke a következőképp fog hangzani:

„A görvénykórosok gyógyítása.”

A „Zombori Hetvenkedések” ez. lap eredeti vezérezikke, különös tekintettel a „Bácska” vezérezikkeire.

Bittermann Nándor úr lapjában — a „Bácska”-ban — első helyen a „Nehézbetegűk gyógyításáról” értezköz. Bittermann Nándor úrnak nincs igaz. Előbb a görvénykórosokat s nyavalyatöréseket kell kigyógyítani, csak akkor kerülhet sor a nehézbetegűkre.

Bittermann Nándor ur azzal végezgetőzik, hogy közélebb a „gyógyítási bánásmód”-ról fog vezérezikket írni. Figyelmeztetjük Bittermann Nándor urat, hogy a „Zombori Hetvenkedések” inkább hivatott arra, hogy eféle vezérezikkekkel olvasóit az „előfűzés” betegségből kigyógyítsa.

Különbösen merő plágium az a mit Bittermann Nándor vezérezikkekben Kravenár Bandi-ról állít, hogy ő mondta volna először e híres axiómát:

„Týretet ily tyisz tyeneret” s hogy Buza Ferencz mondása lenne ez: „a ró meggyrtya a tyozsít” — mert ez Vidázó Lacza rég megírta már a „Borszemjankó” című közelművelődési lapban.

No tessék tehát Bittermann úrnak plagizálni! stb) stb.

Ime a Fityók Gergely szerkesztésében megjelölendő „Zom-

bori Hetvenkedések” című lap vezérezikkekéből egy szerény mutatvány.

Csak en-lapomból ezütlök, midőn a következő „helyi újdonság”-ot reprodukálom: **Beküldött.** Bittermann (magyarul: Keserűfy) lapja mult számban foglalkozik velem; s azt meri rólam állítani, hogy engem sikkasztás végett kóroztettek, sőt személyes-írásomban annyira meg a személyeskedésben, hogy „averes arczszínt s hirtelen szöke hajú”-nak állít. Ez merő rágalom, melyet vissza kell utasítanom s félköröm Keserűfy urat, hogy a jövőben inkább a nyomdászokkal, ne pedig velem foglalkozzék. Hiszen ő nyomdász, s nem rendőr, a kinek semmi köze ahhoz, ha én sikkasztottam is. **Siegel Bertalan.**

Ime a „Zombori Hetvenkedések” című lap programja. Főczélom minden alkalommal nevetek aposztrophálni, azokat németről magyarrá s magyarról németre visszafordítani, s ezáltal kitűnő „vizez”-eket eszmáim előfűzetőimnek. Megtámadom egyesenes Bittermann urat, pedig jól tudom, hogy sem a „Nehéz”-beszédnek gyógyítása” sem a „Közölt sikkasztó” című közleményeket nem ő írta; de midán ott van a „Bácska” hátulján, hogy dr. Molnár István Lajost ő helyettesítte, emélfogva Fityók Gergelynek joga van Bittermann urat megmagyarássítani Keserűfyra (a mint ő viszszenemesíti a Molnár Müllerre) joga van feloldásé tenni Bittermann urat oly közleményekért, mikről ő nyomdájában még csak nem is ármódott, sőt joga van Fityók Gergelynek a nyomdász is megszólítani, habár annak semmi köze nincs a „Bácska”-hoz.

Ilyen szellemben, ily irodalmi tisztességben fogja Fityók Gergely megindítani a „Zombori Hetvenkedések” című lapot, s ilyen gyönyörű módon fog befűtűlyni a „fűtűlyőnek” meg a sárga lapnak.

Még csak egyetlen egy szécsák tisztelt kollégák!

Önök még mindig nem tudják megérteni, hogy mit akarok én. Fityók Gergely önököt, mikor önök engem lapjokban meg sem neveztek.

Nos hát megmagyarázom. A „Zombor és Vidéke” az önök támadására nem válasszat.

Fájdalom nincs programjában a „személyeskedés” . . .

S önök mindig előnyben lesznek fölötte, valahányszor egy-egy újdonság, egy béli referada vagy „vidéki tudósítás” miatt nem annyira a lapnak, mint a szerkesztője nevének, de nem is mint szerkesztőnek, hanem mint ügyvédnek rontanak neki. Holott pedig sem neve, sem ügyvédi minősége nem bántotta önököt.

Kénytelen halgatni s meghagyni önököt éretlen vizezek győzelmű mórórában.

De szerencsére itt vagyok én, Fityók Gergely a „Zombori Hetvenkedések” leendő felelős szerkesztője. 11-od éves vizsgálati fogoly, ott a torony alatt, az önök közvetlen közelében, s csupán önökötől függ Fityók Gergelyel minél gyorsabban találkoznai!

Fityók Gergely fölveszi a keztyűt!

Hívtának s én jónni fogok.

Most is csak az önök felhívására jelentem meg, s igen örültem, hogy alkalmat szolgáltatottak arra: megjelölendő lapom számarra propagandát csinálhain.

Adieu dr. Dekker és Bittermann collega!

Au revoir!

Igaz hívuk, és hü követőjük:

Fityók Gergely s. k.,

(nemű lapszerkesztő).

Történelmi naptár.

- Márczius 11.
- 1544. Torgnato Tasso szül.
- Márczius 12.
- 1821. A bajor regens-herceg szül.
- 1871. A német csapokt kivonulása Versaillies-ből.
- 1883. Az orosz birod.-kancelár Gortschakoff megh.
- Márczius 13.
- 1881. II. Sándor, orosz czár megöl. (mérénylet.)
- Márczius 14.
- 1803. Klopstock, a „Messias” költője megh.
- (Folyt. köv.)

Patantyúk.

Vezet: SMIUS.

Nevelő intézetbe járatták a kis IDUN-t, hogy különféle kezi munkát tanuljon. — A házimunka tanulása mellett azonban sok ferdeséget is sajátított el.

Igy egy alkalommal látott az intézetben egy lészörre fűzött gyöngyökből készített himzést. Ezt jól megjegyezte magának. Midőn az iskolából hazatért, nagy örömmel így „szóla atyjához:

— Kedves papa, adj csak a s z a k á l a d b ó l n e h á n y s z á l l í t ó s z ö r t, majd meglátod, milyen szép munkát fogok csinálni nekéd e l ő l i e.

Tisztujtás volt egy alkalommal X. városokban. A választás befejezte után, a haza boldogságát táncal is iparkodtak előmozdítani a szerencsés megválasztottak.

A táncteremben egy parlagi úri azonban csak hetýkén támogatá a terem falát és fitymálva nezegette le a tánczosnókat. Erre egy tánczolni óhajtó csintalan holgyecske így szólta meg őt:

— „Uraságod nem táncos?”

— „Nem.” — felelte nyugodtan az uras, — én bukovai nemes ember vagyok.”

Egy fürdőbe két köszvényes beteg érkezett.

Egy magyar és egy német.

A fürdő szolgálja először mindig a német köszvényes lábát dörzsölte meg, aztán a magyart.

A német sógor, a kúra alatt mindig úgy ordított, mint egy sebzett oroszlán; a magyar ember pedig meg sem moccant.

Fűtűnyerő volt a magyar ember viselkedése a németnek, s midőn már nem állhatta ki tovább a kínzást, ily szavakkal fordult a magyarrhoz:

— Ugyan kérem, mondja meg, hogy van az, hogy ön megse mozdul, ha a szolgálja a lábát dörzsöli, én meg kinomban meg az eget bögönek is nézem?”

— „Hja! én mindig az egészséges lábomat dörzsölöttem a szolgálival” — volt a magyar ember lakonikus válasza.

Egy városban nagyon elszaporodtak a csodók ugy, hogy még a szolgálk figyelmét is magukra vontak.

Egy uri embernek cigány szolgálja lévén, szintén nagyon kíváncsi volt arra, hogy mi az a csoda. Ez okból egy alkalommal így szólott urához:

— „Instálum állásan tekintés urámát, micsodá jószág ázs á csod?”

Az ur jeles szónok lévén, egész pathoszzal imígyen válasszola:

— „A csod á, midőn valaki a rábizott portékákat vagy

pénzeket elcsikasztja, hitelezőinek szemét az összes érték felével kidugja, s a többivel azután ő maga kényelmesen edebb áll.

A szelga jól megjegyezvén magának ezen definiit, még azon éjjel eljött urának minden ezüstjét és edebb állt.

Röggel az úr legnagyobb meglepetésére a következő tartalmú levelet találta az asztalán:

"Tekintés uram! Jelenlét állásán, hogy esed alá jutottam; ázs ezüstjét majd megmértem, és felit híven vissza is küldem. Készenem, hogy megnyitotta a semeimet!"

NYILTTER.*)

Háború!

A beteg nyaknak, a beteg tüdőnek!

Az EGGER-féle dijjutalmazott mellpasztillák

elismert kitérő szer, sikerrel küzdenek egy köhögés, nyakbántalmak, rekedtség, tüdőbajoknál valamint nehéz lélekzettel és a legfőbbnél szer, mely a legbizhatóbban alkalmazatik nyak- és mellbetegneknél.

Ezen pasztillák dobozokban á 25 és 50 kr. Kaphatók a gyógyszárakban: Zomborban: Saly Antal és Rónai Ede. Szababán: Jók Károly, Milassin Illes, Gallly György, Décsy Dezso Sándor. Kulán: Maly János, Ujvidéke: Grossinger C. B. Diemitrievis és Plavesics G. G. H. és Maximovits János gyógyszerész uraknál.

COGNAC.

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN, Promontor

a brüsszeli világiállításon dísz oklevéllel — a legmagasabb kitüntetéssel díjazva. — Ezen Cognac orvosi tekintély által legjobban ajánlati emésztési nehézségeknél, gyomor-, tüdő- és mellbetegségeknél, testgyengülésnél stb.

Eredeti palackzátolásban mindenütt kapható.

Központi iroda: Budapest, Rudolf-rakpart 7.

ÉRTESÍTÉS.

FISCHER GYÖZŐ úr, a budapest-városi testgyógyintézet igazgatója, ugys mint a Fischer Péter és Társa, es. és kir. udvari szülők orvosi és kószter gyárosok budapesti (dátváni-utca 16.) cég képviselője f. hó 20-án Zomborba érkezék és f. hó 27-ig az "Elefant" szállóban ves lakást. — Erre a körülményre felhívjuk különösen az orvos urak és az érdeklődő nagy közönség figyelmét, mert Fischer ur gazdag gyógyteményi hoz magával sebészeti műszereket, kósztereket és egyéb készülékekből, miket d. n. 11-12-ig magánfelteknek, és d. n. 14-6-ig orvosoknak mutat, és azok gyakorlati hasznáról bő felvilágosítást is szolgál.

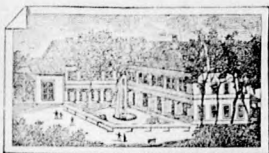
Különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe a már annyi szerencsétlen nyomorultat éppé és boldoggá tett szabadalmazott új testgyógyintézet készíteleket továbbá a sérv- és a harkítottak, a műleges vértágokat és a falabakat. — A tárgyak megtekintése mindenkinélk szabadsgátán áll! Szóbeli vagy írásbeli felhívásra a házhoz is elmegyen.

Városi testgyógyintézet és hidegvizgyógyintézet

(ezelől dr. Fischhof-féle gyógyintézet)

Budapestben, Hermina-út 1525. sz.

I. Testgyógyintézet osztály.

1. Szűz, köszvényes és gümőkóros izület gyuladások.
2. Csonttörések és fleazomok.
3. Izületgyulladások, törések és fleazomok utólag, szigor, izületi merevség, korlátolt mozgathatóság, vesztelített fleazomok, vértágok rövidítése és elgőrbőlés, dongalab, ládtaal, láb, sarokláb, kámpoláb, zereszterd.
4. A zsinostlop angolkóros és eszoly aszuva alapán fejlődő elgőrbőlés, oldal-, hát- és mellgőrbőlés, pőpök, tyűkmell, ferdenyak, háigyerézsorvadás (fűbes dorais).
5. Gyermekekülés és kővetkezmények.
6. Vértágok vízteres túrulat, vastagbélgyulladás.
7. Háigyerézsorvadás (fűbes dorais) a híres párisi orvos Chanot módszere után mellfűzés által is sikerrel kezelték.

II. Vizgyógyászati osztály.

A vizgyógykezelés egy külön fűrdőépületben dr. Fischhof módszere szerint folytatottak. Alkalmazásuk vértágok a legkülönbözőbb fűrdőkön kívül lemosások és leöntések, begőnyölések, ledőrszések és zuhanások. Továbbá villanyozás, massage. Sikerrel kezeltekne léghőbántalmak, lűdészek, gyengeségi állapotok, a legző, vőkerőzösi és emésztési szervek betegségei, sápkór, görvőkör, szűz, köszvényes bántalmak, különböző bérhajak. Gyógykezelésnek bennlakók és bejárók (ambulansok). Mérsékelt árak. — Kivánatra prospectusok bérmentve küldetnek. Vonnakozólag Fischer Péter és Társa fenti értesítésére, Fischer Gyöző mint az intézet igazgatója ugyanazon napj órákban szivesen szolgál felvilágosítással a beteg kezeles és kezelekkel felett, mint a betegnek felvétele iránt.

1-3 Fischer Gyöző, igazgató.

*) B rovát alatt közzétetők nem vállal felelősséget a szerk.

Felölös szerkesztő és lapfűljados: Dr. MOLNÁR GYULA.
Kiadó: OBLÁT KAROLY.

HIRDETÉSEK.

Szavost Alphons

az országos magyar gazdasági egyesület partfogása alatt álló terménybizomány, olaj, gazdasági és kertészeti magvak Üzlete BUDAPEST V., Arany János-utca 11. sz. ajánl emésztési löherét és lécsent, eredeti répa-magvakat 5 és 10 kg-os csomagokban is, a m. kir. cs. k. miniszter általános díjazásával ellátva; minden egyéb kertészeti és gazdasági magvakat; fűmágyvereteket legelőbe és pasztilla.

valódi gépolajjokat.

készítmények, carbolenum (atelliter) amerikai és oszár-petroléumot, zsákokat, ponyvakat, löpőkörözeteket és minden egyéb gazdasági szükségleti eszközöket. Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve megküldetnek. Minden részvett kiállításán első éremmel, a brüsszeli kiállítás első osztályú díszoklevelével kitüntette.

A telepen hivatalosan kiválasztott próbak Dr. Ludwig, egyetemi tanár és es. k. fő egészségügyi tanácsos valamint Prof. Dr. Rossler, Kloss-terneburgi kísérleti állomány elnök által megvizsgáltván, gyógyosokra je-1-6

Jobb

a francia Cognac-neműkél, melyek a charentei borvidékek elpusztítása folytán, többnyire egészen vagy részben szeszből készíttetnek.

Olcsóbb

a valóban borból előállított de koránt sem jobb francia Cognac-neműkél is, miután ezekért üvegekent 1 frt 60 krnyi vám- és szállítási költség fizetendő.

Bútor.

Bátorkodom ezennel a n. é. közönség becses figyelmét czégrelem felhívni, és kérem szükségletének fedezésére alkalmából személyesen meggyőződni arról, hogy legfőbb igyekvésem h. vevőimet a legjutányosabb árak mellett teljes megelégedésére kiszolgálni.

Választékos készletben tartok mindennemű asztalos- és kárpitozott bútorokat, esakis szolid, és a jelen kornak megfelelő divatos kivitelben.

1 kanapé, 6 fotel, bordo brocat szelylemmel bevonna, mely szintén készletben van, igen jutányos áron eladó.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Adler A.

kárpitos, díszítő és bútorkereskedő, Zomborban, fonteza, a takarékpénztárral szemben.

Alapítottatott 1874.

Mauthner Ödön

magkereskedése

József főherczeg O. es. és k. fensége udvari szállítója Budapest, koronaherczeg-utca 18. sz.

A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal dúsan ellátott raktárát.

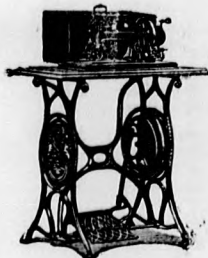
A czég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A czég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magyarjegyzékek közt a legnagyobb és leg-részletesebb, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 óratól éjfélt után 2 óráig nyitvák és így minden rendelés még beérkezte napján vétetik elfintezés alá.

Godmann József, Zomborban.

Varrógép gyáriraktár s javító-műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét a fűtőza Millasevits-féle házbanlevő gazdagon felszerelt raktáramra felhívni, melyben mindennemű varró- és mosógépek jobb minőségben, alkatrészek minden systéma szerint, házl- és vendéglővillamesőngetyű,

telefon és villámhárítók

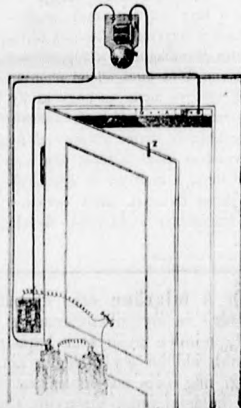
stb., stb. vannak, s azon udvarias kérelmet teszem, hogy engem netáni bevásárlás esetén nagybecsű megrendeléseivel szerencsétessen, elvűl tűzven, ki magamnak a legjutányosabb feltételek mellett szolgálni ki vevőimet.

Egyszeremind ajánlom mechanikailag berendezett műhelyemet minden systéma szerinti

varrógép kijavítására

továbbá házi vendéglői sürgöny telephon s villámhárítók bevezetésére egy évi jótállás s a legolcsóbb árak mellett.

Magamat a n. é. közönség figyelmébe ajánlom, vagyok

Tisztelettel

Goldmann József.